

Sygn. akt II Ca 341/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Stanisław Łęgosz
Sędziowie	SSO Jarosław Gołębiowski SSR del. Mirosława Makowska (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Alicja Sadurska

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniej M. H. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową E. H. (1)

przeciwko R. H.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 3 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III RC 472/13

zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym sentencji w ten sposób, że alimenty zasądzone od R. H. na rzecz małoletniej M. H. w kwocie po 800 złotych miesięcznie obniża do kwoty po 700 (siedemset) złotych miesięcznie, a w pozostałym zakresie powództwo i apelację oddala oraz w punkcie czwartym sentencji w ten sposób, że należną od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Radomsku opłatę sądową w kwocie 120 złotych obniża do kwoty 60 (sześćdziesiąt) złotych.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 341/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Radomsku po rozpoznaniu sprawy z powództwa małoletniej M. H. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową matkę E. H. (1) o podwyższenie alimentów, podwyższył alimenty od pozwanego R. H. ustalone ostatnio wyrokiem Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 23 lutego 2011 roku w sprawie sygn. akt IC 1548/10 na rzecz małoletniej M. H. z kwoty po 600.00 (sześćset) złotych miesięcznie do kwoty po 800,00 (osiemset) złotych miesięcznie, płatne do dnia 15go każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki E. H. (1), poczynając od dnia 28 grudnia 2013 roku, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat; oddalił powództwo w pozostałej części;

wyrokwowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności; zasądził od pozwanego R. H. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 120 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 6,00 złotych za klauzulę wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletnia powódka M. H. ur. (...) jest córką E. H. (1) i pozwanego R. H..

W dniu 23 lutego 2011 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. rozwiązał przez rozwód związek małżeński R. H. i E. H. (1) z winy R. H.. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim dzieckiem stron M. H. powierzył obojemu rodzicom, ustalając miejsce jej pobytu przy matce E. H. (1). Obowiązkiem wychowania i utrzymania małoletniego dziecka stron obciążył oboje rodziców i w związku z tym zasądził od R. H. na rzecz M. H. alimenty w kwocie po 600 złotych miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki E. H. (1) ma 34 lata, z zawodu jest psychologiem. Pracuje w szkole i zarabia ok. 2 200 złotych netto. Przedstawicielka ustawowa małoletniej powódki nie pozostaje w związku małżeńskim. Matka wraz z córką mieszkają w mieszkaniu w bloku. Mieszkanie zostało zakupione na kredyt. E. H. (1) spłaca miesięczną ratę kredytu hipotecznego w kwocie ok. 500 - 600 złotych.

Małoletnia M. H. ma obecnie 5 lat, uczęszcza do przedszkola, chętnie uczestniczy w zajęciach dodatkowych, które są odpłatne. Małoletnia powódka ma problemy z kręgosłupem oraz ze stopą. Dziewczynka wymaga rehabilitacji. Matka korzystała z odpłatnych zabiegów rehabilitacyjnych. Koszt 10 zabiegów to kwota 400 złotych. Przedstawicielka ustawowa w następujący sposób określiła koszty związane z utrzymaniem: koszt utrzymania mieszkania ok. 500 złotych, opłata za przedszkole 220 -140 złotych, koszty związane z zakupem leków związanych z przeziębieniem powódki, małoletnia uczęszcza na basen - koszt nauki pływania to 324 złotych - 18 lekcji. Matka poniosła również koszty związane z wyposażeniem pokoju małoletniej powódki. W kosztach tych - pomimo próśb E. H. (1)- pozwany nie partycypował.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniej powódki jej matka określiła na kwotę 1700 - 1900 złotych. Pozwany poza alimentami nie partycypuje w kosztach utrzymania córki. Matka nie pobiera zasiłków na córkę.

Pozwany R. H. ma 30 lat. Pracuje jako kierownik jakości w firmie (...). Pozwany zarabia średnio około ok. 4000 złotych netto, R. H. otrzymuje również premie kwartalne. Pozwany pozostaje w związku konkubenckim. Konkubina pozwanego M. M. pracuje również w firmie (...) ale mieszczonej się Ł. M. M. z pozwanym mają wspólne małoletnie dziecko urodzone w październiku 2012 r. Miesięczny koszt utrzymania syna pozwany określił na kwotę ponad 1500 złotych. Pozwany wraz z konkubiną i synem mieszka w domu należącym do konkubiny. Pozwany poniósł koszty remontu lokum, w którym przebywa.

Pozwany w następujący sposób określił koszty związane z utrzymaniem: ok. 1200 złotych koszt utrzymania mieszkania, 400 złotych drewno do kominka, ok. 200 złotych opłata za prąd, 80 złotych za wodę, ok. 220 złotych za gaz. Ojciec kupuje córce prezenty z okazji urodzin, czy imienin. Pozwany utrzymuje kontakt z małoletnią córką średnio dwa razy w tygodniu. Przed narodzinami syna kontakty te były częstsze tj. średnio 3 razy w tygodniu.

Sąd zważył, że powództwo jest częściowo zasadne i znajduje oparcie w treści art. 138 krio, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub urnowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zmniejszenie się lub zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Są to okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (np. art. 133 § 1 i 135 § 1 i 2 krio). Podstawą powództwa z art. 138 krio

może być tylko późniejsza zmiana stosunków, nie wcześniej jednak niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądzającego alimenty.

Od uprzednio ustalonych alimentów dla małoletniej M. H. upłynął okres ponad trzech lat. W okresie tym nastąpiła bardzo istotna zmiana stosunków, o której mowa w powyższym artykule wyrażająca się po stronie małoletniej powódki wzrostem kosztów jej utrzymania związanych z rozwojem, rozpoczęciem edukacji przedszkolnej, leczeniem oraz kosztami utrzymania domu, które w części na nią przypadają. Nie pogorszyła się sytuacja materialna ani zdrowotna pozwanego. Przeciwnie pozwany obecnie zarabia o ok. ponad 1 000 złotych więcej niż w dacie ustalenia alimentów w 2011 roku. (zeznania pozwanego w sprawie IC 1548/10 k. 29 akt załączonych)

Zakres świadczeń alimentacyjnych wyznaczają z jednej strony usprawiedliwione potrzeby uprawnionej, z drugiej zaś możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Współzależność między tymi czynnikami wyraża się w tym, że usprawiedliwione potrzeby uprawnionej powinny być zaspokojone w takim zakresie, w jakim pozwalają na to możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego. Porównanie tych wartości umożliwi ustalenie czy i w jakim zakresie potrzeby uprawnionej mogą być zaspokojone przez zobowiązanego.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że od daty ostatniego ustalenia alimentów od ojca na rzecz małoletniej córki wzrosły usprawiedliwione potrzeby uprawnionej. Wyrażają się one przede wszystkim we wzroście kosztów utrzymania małoletniej powódki. Małoletnia powódka uczęszcza do przedszkola. Korzysta z dodatkowych odpłatnych zajęć. Małoletnia ma problemy zdrowotne. Sąd uznał, że kwota niezbędna na utrzymanie małoletniej powódki oscyluje w wysokości ok. 1600 - 1700 złotych. Kwota ta uwzględnia dostarczanie małoletniej powódce tego wszystkiego, co jest potrzebne do jej fizycznego i umysłowego rozwoju, zapewnienia pielęgnacji, pieczy, przygotowania do życia w społeczeństwie oraz rozwijania, w miarę możliwości, zainteresowań i uzdolnień.

Ustalenie powyższe oparte zostało na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym i poparte zasadami doświadczenia życiowego.

Rodzice nie mogą uchylać się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami. W szczególnych przypadkach, gdy sytuacja dziecka tego wymaga, rodzice mają obowiązek wyzbywania się posiadanego majątku bądź jego niektórych składników aby w ten sposób podolać ciężącemu na nich obowiązkowi alimentacyjnemu. Zdaniem Sądu w powyższej sprawie, nie bez znaczenia pozostaje pogląd ugruntowany w doktrynie, zgodnie, z którym dzieci mają prawo do równej z rodzicami stopy życiowej niezależnie od tego, czy żyją z nimi wspólnie czy też oddzielnie.

Pozwany jest osobą młodą, zdolną do pracy, otrzymuje wysokie wynagrodzenie z tytułu wykonywanej pracy. Fakty, iż pozwany założył nową rodzinę nie ma w niniejszej sprawie kluczowego znaczenia, gdyż R. H. decydując się na nowy związek powinien był liczyć się z kosztami i wydatkami jakie to za sobą niesie.

W tym miejscu Sąd zważył, że zgodnie z art. 135 § 2 krio wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Mając powyższe na uwadze zdaniem Sądu, matka małoletniej powódki ponadto spełnia obowiązek alimentacyjny wobec córki także poprzez osobiste starania o jej wychowanie i utrzymanie oraz poprzez sprawowanie stałej pieczy nad nią.

Samo żądanie podwyższenia alimentów nie jest niczym innym w swej istocie, jak domaganiem się pewnego świadczenia dodatkowego w stosunku do tego, które już wynika z wyroku poprzedniego, to świadczenie dodatkowe musi podlegać tym samym regułom, co świadczenie pierwotne. Wysokość alimentów ustalona w wyroku poprzednim zaspokajała wszystkie potrzeby uprawnionej w dostatecznych rozmiarach. Jednakże zaistniałe zmiany po stronie

uprawnionej uzasadniają podwyższenie alimentów od pozwanego na rzecz jego małoletniej córki z kwoty po 600 złotych miesięcznie do kwoty po 800 złotych miesięcznie, poczynając od dnia 28 grudnia 2013 r. płatne do dnia 15 - go każdego miesiąca do rąk matki dziecka wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Sąd wskazał datę 28 grudnia 2014 r. jako tą, od której alimenty mają zostać podwyższone zgodnie z żądaniem podniesionym, przez przedstawicielkę ustawową małoletniej powódki, w pozwie.

Sąd powództwo w pozostałym zakresie jako wygórowane i nieodpowiadające przesłankom z art. 138 krio oddalił. Sąd uznał, iż żądana w pozwie kwota alimentów jest nieco wygórowana. Zasądzenie kwoty alimentów w żądanej wysokości - czyli 900 złotych miesięcznie spowodowałoby przerzucenie większej części obowiązku alimentacyjnego na ojca małoletniej, a przecież oboje rodzice powinni partycypować w miarę w równych częściach w kosztach utrzymania córki. Tym bardziej, iż oboje rodzice małoletniej powódki są osobami młodymi, zdrowymi i powinni dołożyć należytej staranności, aby wywiązać się z obowiązku alimentacyjnego względem dziecka.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. Istota rygoru natychmiastowej wykonalności polega na tym, że wyrok, któremu został nadany rygor, mimo że nie jest prawomocny, jest tytułem egzekucyjnym i może - po nadaniu mu klauzuli wykonalności - jako tytuł wykonawczy stanowić podstawę egzekucji.

Sąd w pkt 4 sentencji wyroku zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Radomsku kwotę 120 złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa. Podstawę rozstrzygnięcia w pkt 4 wyroku stanowił art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Kwota 120 złotych stanowi opłatę stosunkową, która jest pobierana w sprawach o prawa majątkowe. Opłata powyższa została wyliczona jako 5% wartości przedmiotu sporu czyli 5% z kwoty 2400 złotych.

Na mocy art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 6 złotych za klauzulę wykonalności.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając wyrok w całości i zarzucił

- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z zebrany materiał dowodowy, która miała wpływ na treść orzeczenia, poprzez przyjęcie, że po stronie małoletniej powódki nastąpiła istotna zmiana stosunków uzasadniająca wzrost kosztów jej utrzymania, a tymczasem sytuacja ta uległa poprawie w związku z poprawą stanu zdrowia powódki ;

- przekroczenie przez Sąd Rejonowy granic swobodnej oceny dowodów poprzez nierozważenie całego zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności błędnej ocenie sytuacji rodzinnej i majątkowej pozwanego przez nieuwzględnienie w miesięcznym zestawieniu wydatków pozwanego kwoty 660 zł spłaconego kredytu i błędnym ustaleniu wysokości średnich miesięcznych zarobków pozwanego oraz przyjęcie zawyżonych kwot za podstawę miesięcznych kosztów utrzymania powódki.

W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomsku do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego okazała się w części zasadna.

Zgodzić należy się ze skarżącym, że wyrok został wydany bez wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co skutkowało uznaniem, zachodzą podstawy do podwyższenia alimentów o kwotę 200 złotych miesięcznie.

Sąd Rejonowy uznał bowiem, przyjmując za udowodnione zgodnie z twierdzeniem matki małoletniej, że miesięczne koszty utrzymania zamykają się w kwocie 1.700 złotych. Uwzględniając zaś wykazane koszty miesięcznego utrzymania małoletniej powódki: 250 złotych z tytułu udziału małoletniej w kredycie mieszkaniowym, koszty nauki pływania 324 złote : 18 lekcji = 18 złotych za jedną lekcję – 8 lekcji w miesiącu = 144 złote, przedszkole 140 złotych, koszt przebytych zabiegów rehabilitacyjnych 400 złotych. Doliczając do tego koszty miesięcznego wyżywienia i ubrania, w żadnym razie nie można w ocenie Sądu Okręgowego przyjąć, że miesięczne koszty utrzymania pięcioletniej powódki zamykają się w kwocie 1.700 złotych. Tym bardziej, że jak zeznała przedstawicielka ustawowa małoletniej, stan zdrowia córki uległ poprawie i nie wymaga ona już zakupu butów ortopedycznych (zeznania E. H. k. 54). Z załączonego do akt skierowania na zabiegi fizjoterapeutyczne (k.6) z dnia 8 lipca 2013 roku wynika, że wskazane dla małoletniej było wykonanie 10 zabiegów. Z akt sprawy nie wynika aby małoletnia powódka wymagała dalszych zabiegów, że zabiegi te były przeprowadzone. Dlatego też w ocenie Sądu odwoławczego nie można przyjąć, że małoletnia powódka poddawana jest comiesięcznym zabiegom rehabilitacyjnym. Dlatego też uwzględniając powyższe okoliczności, oraz zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki w ocenie Sądu Okręgowego miesięczne koszty jej utrzymania zamykają się w kwocie około 1.000 złotych.

Uwzględniając okoliczność, że małoletnia znajduje się pod bezpośrednią pieczęcią matki, której obowiązek alimentacyjny wyczerpuje się częściowo poprzez osobiste starania w wychowanie małoletniej córki, w ocenie Sądu odwoławczego udział ojca w miesięcznych kosztach utrzymania małoletniej powódki stanowić winien 70 %, natomiast matki pozostałą część. W ocenie Sądu drugiej instancji na zapłatę alimentów w kwotach po 700 złotych miesięcznie pozwalają możliwości zarobkowe pozwanego. Zauważyć należy, że co prawda u pozwanego od ostatniego określenia alimentów wzrosły zarobki ale również zwiększyły się jego wydatki związane z urodzeniem kolejnego dziecka. Jak oświadczył pozwany na rozprawie apelacyjnej w czasie rozprawy rozwodowej zgodził się na alimenty na rzecz córki w kwotach po 600 złotych miesięcznie, gdyż wtedy było to jego jedyne dziecko obecnie zmieniła się jego sytuacja osobista.

Z tych też względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w sentencji.

Apelacja w pozostałej części jako niezasadna – z przyczyn wskazanych wyżej podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Konsekwencją zmiany orzeczenia w zakresie wysokości należnych alimentów była również zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie należnej od pozwanego opłaty sądowej w oparciu o art.113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. nr 167, poz. 1398 ze zm.) w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. w ten sposób, że należną od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Radomsku opłatę sądową Sąd odwoławczy obniżył do kwoty 60 złotych.

Na oryginale właściwe podpisy